

nævnte retning, at man på dette grundlag kan foreskrive staterne, hvorledes de bør handle eller burde have handlet (eks. s. 38, 47, 55, 107). Det føles som en svaghed, at forfatteren ikke har gjort sig sit teoretiske udgangspunkt klart. Denne mangel fører til en række urimeligheder i analysens vigtigste dele, som det fremgår af ovenstående gengivelse af hovedresultaterne. Videre skaber begrebsuklarheden problemer. Bl. a. anvendes »sikkerhedsforanstaltninger«, »rustningskontrol« og »nedrustning« til tider som synonymmer – til tider med en vis afgrænset betydning (s. 182). Planck anfører (s. 101) at disengagement-terminen er uanvendelig som analytisk begreb. Dette turde ligeledes være tilfældet med sikkerhedsbegrebet, som i fremstillingen anvendes i tide og utide – både analyserende og politiserende.

Men studien er – trods de åbenlyse analysesvagheder – præget af væsentlige og interessante betragtninger og overvejelser. Således f. eks. diskussionen om effekten af mulige kontrolforanstaltninger i Europa (s. 158), hvor Planck gør opmærksom på de store vanskeligheder og farer: Muligheden for en fortsættelse og måske en intensivering af konflikten mellem vest og øst – med andre midler – f. eks. ved varierende former for indgreb og indblanden i kontrolmekanismen.

Alt i alt er *Sicherheit in Europa* et interessant bekendtskab – ikke mindst på baggrund af de sidste års politiske udvikling på dette område.

BERTEL HEURLIN

PERTTI PESONEN: *An Election in Finland. Party Activities and Voter Reactions.* New Haven & London, Yale University Press, 1968. x+416 s. Ill. \$ 12.50.

An Election in Finland er en undersøgelse af det finske rigsdagsvalg i 1958. Udover en beskrivelse af valgets almindelige baggrund og forløb er der først og fremmest tale om en rapport om undersøgelser foretaget i Tampere og – som kontrol – i et mindre landsbysamfund i Sydfinland. Metodemæssigt ligger hovedvægten på interviews foretaget både før og efter valget, hvilket giver mulighed for analyse af vælgerskift. Vigtigt er dog ofte en analyse af partipressens indhold under kampagnen.

Bogen har primært interesse ved beskrivelsen af påvirkningsprocessen. Betydningen af den personlige kommunikation, i modsætning til massekommunikation, underkastes således nogen tvivl. Kun en begrænset del af vælgerne nævner diskussioner som deres vigtigste informationskilde, men til gengæld har den gruppe, der gør det, det største antal partiskift. Ligeledes demonstreres massekommunikationens betydning ved, at vælgerenes billede af den politiske situation i høj grad svinger med pressens billede.

Ud over dette er bogen et udmærket eksempel på de gængse valgundersøgelser, der søger at få så mange sider med som muligt. Men af sådanne findes efterhånden et væld.

H. JØRGEN NIELSEN